

DYNGBY †KIRKE

BJERAGER SOGN

Kirken nævnes i regnskabet for kirkernes landehjælp 1524 og sidste gang 1529,¹ da den afleverede en *†klokke*, som vejede et skippund. Lejlighedsvis fund af byggematerialer og navnlig skeletter angiver kirkegårdens beliggenhed i landsbyens² vestre del, nordøst for krydset mellem bygaden og landevejen mellem Saksild og Bøvlstrup. Stengærder i dette område blev

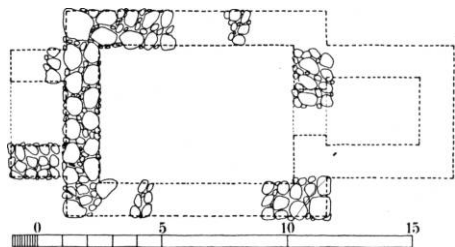

Fig. 1. Plan 1:300. Tegnet af KdeFL 1985 efter udgravningsplan 1931-32 i NM 2. afd. - *Plan*.

endnu ved århundredskiftet udpeget som levn af hegningen, og munkestensmurværk nord for kirken³ kan være en rest af ringmuren eller en portal.

Ved en undersøgelse 1931-32⁴ konstateredes rester af kirkens markstensfundering, som teg-

nede omridset af en rektangulær bygning på ca. 10,5x8 meter. Ved den vestre kortsides af hvad der må have været kirkens skib, fandtes to sekundært tilføjede piller, hvis syld var ført dybere ned end den tilstødende murens fundering. Pillerne har været kortere end tårnvangerne i f.eks. Saksild kirke (s. 2415), men bredden er den samme, så dimensionen synes at tyde på, at de to piller på en eller anden måde har fungeret som bæring for kirkens klokker. Ved undersøgelsen lykkedes det ikke at finde murrester øst for skibet, hvor koret forventeligt har været.⁵ Ved udgravningen fremdrog man adskillige brokker af munkesten og tagtegl, som formentlig oplyser om murenes og tagets materialer.

Ved krydset ud til landevejen rejstes 1936 en sten med grundridset af den udgravede bygning og følgende strofe, skrevet med versaler:

»Her fandt i muld man møre bene
hist kirken stod blandt huse lave
fra havet bymænd løfted stene
og satte dem blandt fædres grave«.

KILDER OG HENVISNINGER

Ved embedet: Synsprotokol for Bjerager kirke 1925f. - Se i øvrigt fortegnelse over arkivalier vedr. kirkerne i Århus amt i almindelighed s. 37-39 samt forkortelser s. 42-44 og s. 1650-51.

NM 2. afd.: Præsteindberetninger ved N.Blicher 1808 og 1821. Indb. ved Johs. Malling 1910. - Udskrifter af de gennemgåede arkivalier findes i NM 2. afd. - Beskrivelse ved Kjeld de Fine Licht, 1985.

Tegninger og opmålinger. NM 2. afd.: Udgravningsplan ved Odder Museum, u. år [1932].

Litteratur: Egnshistoriske samle- og oversigtsværker er nævnt under Saksild s. 2436.

¹ Danske Magazin 4. rk. II, 42 og RA. Rgsk. indtil 1559. Reg. 108 A. Liste over indkrævede klokker 1528/29.

² Blicher 1808 og 1821, der karakteriserer Dyngby som den største landsby i Bjerager sogn. Biskop Peder Vognsen havde besiddelser i Dyngby, som han 1203 overdrog kannikernes fællesbord, jfr. s. 52.

³ NM 2. Indberetning 1903 af skolelæreren i Dyngby, N. P. Mathiassen.

⁴ J. Didriksen: Undersøgelse af Dyngby Kirkes Tomt. ÅrbÅrhSt. XXVII, 1934, s. 104-9, jfr. Johs.

Malling: Om de nedrevne Kirker i Hads Herred. ÅrbÅrhSt. VI, 1913, s. 98-103_q og S.Elkjær: Nedbrudte Kirker i Aarhus Amt. ÅrbÅrhSt. XI, 1918, s. 123.

⁵ Området var omrodet og vanskeligt at arbejde i på grund af store træer. Den relativt lille kirke har i størrelse svaret til kirkerne i f.eks. Randlev (s. 2466) og †Tvenstrup (s. 2587).

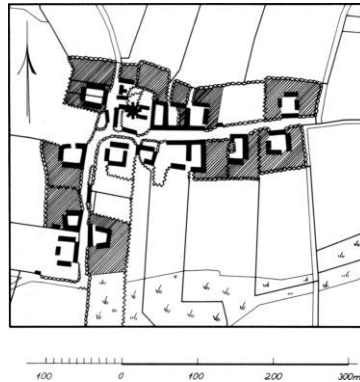

Fig. 2. Dyngby 1:10000. Målt af C. A. Brockenhuus omkring 1820. Kirkens beliggenhed markeret med stjerne (*). - *Map of the village. * marks the site of the demolished church.*